

ŠIAULIŲ RĖKYVOS PROGIMNAZIJA

LIETUVIŲ KALBOS MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO APRAŠAS

I. VERTINIMO TIKSLAS

1. Ugdymo procese renkama informacija apie klasės ir kiekvieno mokinio mokymosi stipriausias vietas ir tobulintinas sritis, teikiama grįžtamoji informacija, atsižvelgiant į vertinimo informaciją koreguojamas pats mokymas (-is). Vertinimo tikslas - padėti mokiniui mokytis ir siekti veiksmingesnio mokymo (-si).

II. MOKINIŲ ŽINIŲ, ĮGŪDŽIŲ, KOMPETENCIJŲ VERTINIMO TIPAI IR FORMOS, TAIKOMOS UGDYMO PROCESE

2. Ugdymo procese vertinamos kalbinės veiklos rūšys – skaitymas, rašymas, kalbėjimas ir klausymas. Vertinama ir pats mokymosi procesas bei mokinių kompetencija – žinios, gebėjimai ir nuostatos-trijų lygių- patenkinamo, pagrindinio ir aukštesniojo.

3. **Formuojamasis vertinimas** – nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kurio siekiama suteikti detalią informaciją apie darbo sėkmę ir daromą pažangą, tobulėjimo galimybes. **Mokinių pasiekimai ir pažanga matuojami lyginant dabartinį įvertinimą su ankstesniu. Pažanga padaryta, jei, pasikeitus ugdymo turiniui ir/ar standartams, įvertinimas-lieka tas pats; yra aukštesnis:**

3.1. vertinama periodiškai, nuolatos kiekvienos pamokos, darbo proceso ir ne pamokos metu;

3.2. suteikiama grįžtamoji informacija – darbo proceso metu mokinys informuojamas apie tai, ką jis jau pasiekė ir ką turėtų daryti, kad pasiekimai būtų geresni;

3.3. informacija pateikiama dažniausiai žodžiu arba užrašoma prie atlikto darbo;

3.4. taikomos įvairios formuojamojo vertinimo strategijos – stebėjimas, klausinėjimas, diskusija ir kt.

4. **Diagnostinis vertinimas** yra taikomas:

4.1. baigus temą;

4.2. baigus skyrių;

4.3. baigus programą;

5. **Apibendrinamasis vertinimas** yra taikomas:

4.1.1. baigus programą;

4.1.2. baigus kursą ar modulį;

4.1.3. jo rezultatai patvirtina mokinių pasiekimus ugdymo programos pabaigoje;

4.2. Mokinių kontroliniai ir rašomieji darbai, savarankiški darbai, testai vertinami balais nuo 1-10.

4.3. Mokinys vertinamas + ir – sistema; kaupiamaisiais taškais; surinkus 10 taškų ar 10 pliusų- verčiami į pažymį. Per pusmetį mokinys gali surinkti vieną dešimtuką. Kaupiamuosius taškus ir plusus kaupia už:

4.3.1. atsakinėjimą žodžiu;

4.3.2. dalyvavimą kultūriniuose renginiuose;

4.3.3. knygų skaitymą;

4.3.4. aktyvų dalyvavimą pamokoje;

4.3.5. namų darbų atlikimą;

4.3.6. projektinę veiklą.

4.4. Pažymiai iš karto rašomi į dienyną už:

4.4.1. kontrolinius darbus; kontrolinius diktantus; žodyninius diktantus; savarankiškus darbus;

4.4.2. rašinius;

4.4.3. atpasakojimus;

4.3.4. teksto skaitymo ir suvokimo užduotis;

4.5. Spec. poreikių mokiniams mažinamos užduočių apimtys.

81.11.1. DIKTANTO VERTINIMAS 5-8 KLASĖSE.

81.11.1.1. Pažymys ir klaidų skaičius

Diktantus rašome išėjus skyrių ar temą. Vertinant diktantą atsižvelgiame į moksleivio pažangą. Rašybos ir skyrybos klaidas žymime paraštėje sutartiniais ženklais: **I-rašybos** klaida, **V-skyrybos-** klaida.

Pažymys	Rišlaus/sakinių diktantų klaidų skaičius			Žodžių diktanto klaidų skaičius
	Balai	Rašybos	Skyrybos	
10	1	1	1	1
9	1	2	2	2
8	2	3	4	3
7	4	5	6	4
6	5	6	8	5
5	6	7-8	11	6
4	7-8	9-10	14	7-8
3	9-10	11-12	16	9-10
2	11-12	13-15	19	11-12
1	13 ir daugiau	16 ir daugiau	20 ir daugiau	13 ir daugiau

Pastaba. Mokytojas gali sumažinti pažymį už netvarkingai parašytą, sunkiai įskaitomą, neaiškų darbą. Parenkami rišlūs tekstai. Kai kuriais atvejais tekstą gali sudaryti 2-3 vienos temos ištraukos. Rečiau vartojami ir nesuprantami žodžiai paaiškinami ir užrašomi lentoje. Lentoje užrašomi žodžiai, su kurių rašyba mokiniai nebuvo supažindinti. Klaidomis nelaikome, kai vietoj vienu skyrybos ženklų padėti kiti, jeigu tokia skyryba neprieštarauja taisyklėms.

Laikomas viena klaida:

1. tas pats žodis parašytas netaisyklingai kelis kartus;
2. vieno tipo klaida skirtinguose žodžiuose;
3. jeigu žodį reikia skirti iš abiejų pusių, o mokinys skyrė iš vienos;
4. dvi vieno tipo klaidos.

81.11.1.2. Diktanto žodžių skaičius

Klasė	Rišlaus/ sakinių diktanto	Žodžių diktanto
V	90-100	20-25
VI	110-120	25-30
VII	120-130	30-35
VIII	130-140	35-40

RAŠINIAI/ATPASAKOJIMAI
81.11.4..11.4. RAŠINIO VERTINIMAS 5-8 KLASĖSE.
81.11.4.1. RAŠINIO VERTINIMO KRITERIJAI

Taškai/ kriterijai	Temos suvokimas ir plėtojimas, teiginių pagrindimas, argumentų tinkamumas.	Struktūra ir nuoseklumas, stilius, žodyno turtingumas, sintaksinių formų įvairovė	Raštingumas: žodynas, gramatika, rašyba, skyryba
5	Tema puikiai suprasta, tinkamai pasirinkti aspektai. Argumentai parinkti taikliai.	Yra visos trys struktūrinės dalys, skaidymas pastraipomis itin tikslingas; mintys plėtojamos nuosekliai ir kryptingai. Kalba stilinga, sakiniai įvairūs, žodžiai parenkami tiksliai, pagal situaciją.	Rašoma taisyklinga kalba, be klaidų
4	Tema suprasta, pasirinkti tinkami aspektai. Argumentų pakanka.	Yra visos trys struktūrinės dalys, pastraipomis skaidoma prasmingai; mintys plėtojamos nuosekliai. Kalba aiški, rišli; žodžiai parenkami tiksliai; sakinių struktūra įvairi.	Rašoma taisyklinga kalba, 1–3 klaidos.
3	Tema suprasta, aspektai pasirinkti tinkamai, tačiau ne visur pavyksta išvengti paviršutiniškumo. Didžioji dalis argumentų tinkami, kartais atsitiktiniai	Yra visos trys struktūrinės dalys, tekstas ne visada prasmingai suskaidytas pastraipomis; gali pasitaikyti pasikartojimų / nenuoseklumo. Kalba aiški, rišli; sakinių struktūra įvairi; žodžiai vartojami tinkama reikšme.	Rašoma pakankamai taisyklinga kalba, yra 4–6 klaidos
2	Tema suprasta paviršutiniškai / iš dalies; pasirinkti aspektai ne visi išplėtoti / prieštarauja vienas kitam; dažnai tuščiažodžiaujama. Argumentai formalūs, paviršutiniški.	Rašinio struktūra turi trūkumų, ne visada jaučiamos pastraipų ribos; gali būti kartojama ar pasakojama nenuosekliai. Pasitaiko aiškumo, rišlumo, sakinių struktūros trūkumų; žodžiai ne visada	Rašoma ne visai taisyklinga kalba, yra 7–10 klaidų.

		vartojami tinkama reikšme	
1	Tema suprasta tik iš dalies; pasirinkti aspektai nepadedą atskleisti temos / negebama jų išskirti; dažnai tuščiažodžiaujama. Bandoma argumentuoti.	Yra ne visos struktūrinės dalys, nejaučiamos pastraipų ribos; kartojama ar pasakojama nenuosekliai. Yra daug aiškumo, rišlumo trūkumų; dažniausiai nejaučiamos sakinio ribos / sakiniai elementarios struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra nemažai kalbos, rašybos ir skyrybos klaidų (11–16 klaidų).
0	Tema nesuprasta arba rašoma apie dalykus, nesusijusius su tema. Neargumentuojama arba tuščiažodžiaujama.	Struktūra pabira; nejaučiamos pastraipų ribos; nuolat kartojama tas pats. Kalba neaiški, nerišli; sakiniai neaiškios struktūros; žodynas skurdus arba žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra daug kalbos, rašybos ir skyrybos klaidų (17 ir daugiau klaidų).

81.11.4.2. Rašinio žodžių skaičius

Klasė	Žodžių skaičius
V-V	150-200
VII-VIII	200-250

81.11.4.3. Rašinio vertinimas pažymiu

Taškai	Pažymys
15-14	10
13-12	9
11	8
10	7
9-8	6
7-6	5
5-4	4
3-2	3
1	2
0	1

8 1 .11.6. KLAIDŲ ŽYMĖJIMAS IR VERTINIMAS

Vertinant diktantų, atpasakojimų, rašinių ir kūrybinių darbų rašybą ir skyrybą taisoma, bet klaidomis nelaikoma:

- dalykai, kurių nebuvo mokyta(si);
- akivaizdūs apsirikimai (tačiau trys apsirikimai žymimi kaip viena klaida);
- rašančiojo nuožiūra parašyti skyrybos ženklai, jeigu tai neprieštarauja skyrybos taisyklėms. Tas pats žodis, netaisyklingai parašytas kelis kartus, laikomas viena klaida (kūrti).

Dvi vieno tipo klaidos laikomos viena klaida (kūrti ir būrti; šala ir nesušalantis; sekdamo sena, gražia pasaką).

Jeigu žodį ar žodžių grupę reikia išskirti kableliais, o mokinys parašė tik vieną kablelį arba neparašė nė vieno, toks atvejis laikomas viena skyrybos klaida.

Vieno tipo skyrybos klaidomis laikomos pražangos, pažeidžiančios tą pačią taisyklę visiškai vienodos sandaros sakiniuose (Kai baigėsi pamokos _ išėjome namo ir Kai nuskambėjo skambutis _ baigėsi pamoka).

Jei klaidos padarytos sakiniuose, kurie skiriasi punktogramų skaičiumi, skiriamos konstrukcijos pozicija, apimtimi, jungiamaisiais žodžiais, jos laikomos atskiromis klaidomis (Kai baigėsi pamokos _ išėjome namo ir Išėjome namo _ kai baigėsi pamokos).

Mokiniui, padariusiam 3–4 vieno tipo klaidas, skaičiuojamos kaip dvi klaidos.

81.11.2. ATPASAKOJIMO VERTINIMAS 5–8 KLASĖSE.

81.11.2. 1. ATPASAKOJIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Taškai	Turinio atskleidimas: esmės ir įvykių tarpusavio ryšių supratimas.	Teksto prasmės suvokimas ir atskleidimas: pagrindinės minties, vertybinių autoriaus nuostatų ir perkeltinių prasmių supratimas	Teksto struktūra, stilius, žodyno turtingumas, sintaksinių formų įvairovė.	Raštingumas
5	Atrinkti esminiai dalykai. Suprastos ir puikiai atskleistos veiksmo aplinkybės, veikėjų charakterio savybės, motyvai ir poelgiai, nulėmę veiksmo eigą.	Puikiai suprastos ir išryškintos autoriaus ir veikėjų vertybinės nuostatos. Puikiai paaiškintos ne tik tiesiogiai pasakytos prasmės, bet ir nutylėti ar prieštaringi dalykai.	Tekstas prasmingai suskirstytas pastraipomis; kalba aiški, rišli; žodžiai parenkami tiksliai ir pagal situaciją; žodynas turtingas; sakinių struktūra įvairi	Rašoma taisyklinga kalba, be klaidų.
4	Atrinkti esminiai dalykai. Iš esmės suprastos pagrindinės aplinkybės ir veikėjų motyvai bei poelgiai, kurie nulėmė veiksmo eigą.	Iš esmės suprastos autoriaus ir veikėjų vertybinės nuostatos ir išryškintos atpasakojant. Paaiškintos ne tik tiesiogiai pasakytos prasmės, bet ir nutylėti ar prieštaringi dalykai.	Tekstas tinkamai suskirstytas pastraipomis; kalba aiški, rišli; sakinių struktūra įvairi; žodžiai vartojami tinkama reikšme.	Rašoma taisyklinga kalba, 1–2 klaidos
3	Ne visai suprastos aplinkybės ar veikėjų motyvai ir poelgiai, kurie nulėmė veiksmo eigą.	Tik iš dalies suprastos ar ne visai išryškintos autoriaus ir veikėjų vertybinės nuostatos. Stengiamasi paaiškinti ne tik tiesiogines, bet ir perkeltines ar tiesiogiai nepasakytas prasmes.	Tekstas ne visai tinkamai suskirstytas pastraipomis; pasitaiko aiškumo, rišlumo, sakinių struktūros trūkumų; žodžiai ne visada vartojami tinkama reikšme.	Rašoma pakankamai taisyklinga kalba, 3–5 klaidos
2	Tik dalis aplinkybių ar veikėjų motyvų ir poelgių suprasta, todėl	Bandomos aiškinti autoriaus ir veikėjų nuostatos. Paaiškintos	Daug aiškumo, rišlumo trūkumų; dažnai	Rašoma pakankamai taisyklinga

	veiksmo priešastys ne visai paaiškintos.	tik tiesiogiai pasakytos prasmės, atpasakotos neesminės detalės, trūksta paaiškinimų, kurie atskleistų teksto supratimą.	nejaučiamos pastraipos ar sakinio ribos. Didelė dalis sakinių elementarios struktūros; žodynas elementarus /žodžiai dažnai vartojami netinkama reikšme.	kalba 6-8 klaidos
1	Bandoma suprasti, kas vyksta tekste, bet pasakojant klystama.	Apie vertybinius dalykus tik užsimenama. Esmė nesuprasta, nukrypta į neesminių dalykų paaiškinimus.	Testas nenuoseklus, nerišlus, neskaidoma pastraipomis/ skaidoma nemotyvuotai. Sakiniai elementarios struktūros; žodynas skurdus/ žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra nemažai kalbos, rašybos ir skyrybos (9–12) klaidų.
0	Tekstas visiškai nesuprastas, rašoma apie dalykus, kurių nebuvo atpasakojimo tekste.	Autoriaus idėjos, vertybinės nuostatos visiškai nesuprastos	Tekstas nerišlus, neaiškus. Sakiniai neaiškios struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra daug kalbos, rašybos ir skyrybos (13 ir daugiau klaidų).

81.11.2.2. Atpasakojimo žodžių skaičius

Klasė	Žodžių skaičius
V-VI	150-200
VII-VIII	200-250

81.11.2. 3. Atpasakojimo vertinimas pažymiu

Taškai	Pažymys
20-19	10
18-17	9
16-15	8
14-13	7
12-11	6
10-9	5
8-7	4
6 ir mažiau	3

Vertinimo normas parengė lietuvių kalbos mokytojos Liudvika Kelpšienė ir Neringa Vaidilienė

2016 –09-01